

Att integrera anhörigperspektivet inom hälso- och sjukvården och socialtjänsten

Utmaningar och möjligheter

”Integrera anhörigperspektivet inom hälso- och sjukvården och socialtjänsten

Att förstå och möta anhörigas situation och behov”

- Utgångspunkt - regeringens anhörigstrategi med stöd av Socialstyrelsens underlag till strategin.
- Åtgärder behöver vidtas inom ledning, styrning, kunskap, kompetens, samverkan och samordning.
- Kunskapsstödet riktar sig till alla inom hälso- och sjukvården och socialtjänsten, på alla nivåer.

Samhällets ansvar för stöd till anhöriga

- **Kommunerna har skyldighet enligt socialtjänstlagen att erbjuda stöd till anhöriga** som ger vård eller stöd till någon de står nära som är långvarigt sjuk eller äldre eller som har funktionsnedsättning.
- **Regionerna har ett ansvar att förebygga ohälsa.** I detta arbete ingår att arbeta hälsofrämjande och identifiera personer och grupper som riskerar att drabbas av ohälsa.

**Därför är
anhörigperspektivet
viktigt**

2

Anhöriga fyller en viktig samhällsbärande funktion

- Vård och stöd som anhöriga ger till dem som står dem nära innebär **stora besparingar och en avlastning för den offentliga vården och omsorgen.**
- **Samtidigt är det anhöriga som får ta konsekvenserna** när ansvaret blir för tungt och situationen blir ohållbar.

**Vad innebär
anhörigperspektivet?**

**Vilka hinder och
möjligheter finns?**

Det grundläggande är att chefer och medarbetare:

- **ser och lyssnar** på den anhörige
- håller den anhörige **informerad** om den enskildes hälsa, vård och omsorg
- har kännedom om vilket **stöd** och vilken **vård** som den anhörige ger och hur den anhöriges **livssituation** ser ut
- tar tillvara på den anhöriges **kunskaper och erfarenheter**
- uppmärksammar den anhöriges **eget behov av stöd**.

Sekretess eller tystnadsplikt är inte ett hinder för att anta ett anhörigperspektiv

Tex hindrar det inte att:

- medarbetare **informerar** den enskilde om möjliga **fördelar** med att **lämna ett samtycke** till att bjuda in anhöriga att vara delaktiga,
- medarbetare **lyssnar** och **erbjuder stöd** till anhöriga som **själva tar kontakt**,
- medarbetare hjälper anhöriga att **förstå** vad olika **diagnoser** innebär,
- kommunen eller regionen **proaktivt** arbetar med att **utveckla stödformer** till anhöriga.
- kommunen eller regionen **utvecklar rutiner** för att underlätta arbetet med anhöriga.

Det är avgörande för anhöriga och den enskilde hur väl vården och omsorgen fungerar

- När **vården och omsorgen** och **samordningen** mellan olika aktörer **brister** tvingas anhöriga ta ett allt större **ansvar**.
- Anhörigperspektivet **beaktas inte alltid** inom alla hälso- och sjukvårdens och socialtjänstens verksamheter.

Frivillighet är en
utgångspunkt

4

- En grundläggande princip i den nationella anhörigstrategin – **anhörigas insatser och delaktighet ska alltid bygga på frivillighet.**
- Viktigt att frågor om frivillighet **återkommer** i hälso- och sjukvårdens och socialtjänstens dialoger med anhöriga eftersom livssituationer förändras.

Kunskapsstödet i sin helhet

Läs mer på [Kunskapsguiden.se](https://kunskapsguiden.se) under temat "Anhörigperspektiv i socialtjänsten och hälso- och sjukvården"

Lisette.wahlroth@socialstyrelsen.se

Jesper.dahl@socialstyrelsen.se

Christianne.simson@regionuppsala.se

